

Kroksabeln från Heda

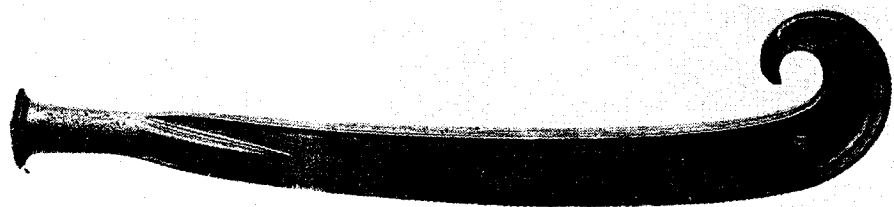
(Äldsta bronsålder, c:a 1500—1300 f. Kr.)

År 1879 gjordes vid Norrö i Heda socken ett ytterst märkligt fynd. Det var en för bronsåldern helt unik vapentyp, en krok- eller krumsabel, som då kom i dagen. Fyndet väckte stor uppmärksamhet och gav upphov till en långvarig och livlig diskussion om vapentypens ursprungsort. Oscar Montelius, resen inom svensk arkeologi, förfäktade att vapnet härstammade från Egypten och att det på ett eller annat sätt skulle ha förts över hela den europeiska kontinenten för att slutligen hamna i Heda. Ytterligare fynd av kroksablar av nästan exakt samma utseende som Norrövapnet har emellertid ställt frågan om vapnets ursprung i ny belysning. År 1935 påträffades en kroksabel i Södra Åby i Skåne och på 1950-talet fann man vid Rörby på Själland ytterligare två vapen av denna typ. Det ena hade f.ö. en skeppsbild av samma art, som vi känner igen från våra hällristningar, inristad på klingan.

De senaste granskningarna och forskningarna beträffande dessa egenartade vapen visar att de knappast kunnat användas i strid⁴⁾. De torde ha varit något sorts värdighetstecken eller ceremonivapen och de har möjligen tillverkats på nordiskt område, även om förebilderna är att sö-

17

ka österut, i främre Asien, där vapentypen sedan gammalt haft hemortsrätt. Kontakten med Norden kan i så fall ha etablerats över Ungern och områden söder därom, som hade ett vid denna tid väl utvecklat bergsbruk och ett högt stående bronsantverk.

Kroksabel från Norrö i Heda. Foto: ATA.